

# programiranje u društvenim naukama

Radmila Veličković, 22.2.2019, Beograd







#### O meni







Master Metodologija anketiranja i javno mnjenje, Univerzitet u Nojšatelu (major)

Master Data Science, Univerzitet u Cirihu (minor)

Master in Statistics



University of Zurich Zurich Market Research

ESRA (European Survey Research Association)



RLadies Belgrade/ RLadies Lausanne/ Swiss-Al/WiMLDS







Zürich Women in Machine Learning and Data Science

# A vi ste?

Vaše iskustvo sa R-om? Zašto ?

Prvi deo	Drugi deo	Treći deo		
1.Uvod u R programski jezik 2. R okruženje 3. Šta sve R može? 4. Prvi koraci u R-u 5. Importovanje file-ova (SPSS, STATA, csv, itd) 6. Prve analize podataka 7. Manipulacija podacima 8. Sređivanje seta podataka (nedostajuće vrednosti, transformacija varijablil i sl.)	9. Deskriptivna statistika 10. Statistički testovi 11. Prosta linearna regresija 12. Višestruka linearna regresija 13. Vizuelizacija podataka (Uvod u ggplot2) 14. Analiza korespondencije	15. R i ostali programi 16. Popularni paketi 17. Literatura za (samostalno) učenje 18. Šta dalje?		

#### Da li biste nešto dodali/izbacili?

#### Sadržaj za danas

- 1. Uvod u R programski jezik
- 2. Šta sve R može?
- 3. Prvi koraci u R-u
- 4. Importovanje podataka
- 5. Manipulacija podacima (dplyr)

#### Uvod u R programski jezik

R kao programski jezik (1993.)

Preteča R-a je programski jezik S (Bell Laboratories)

Kreatori su Ross Ihaka i Robert Gentlemen

Objektno-orijentisano programiranje

Prvenstveno je bio namenjen statističarima

Danas je u širokoj upotrebi (analitičari tržišta, programeri, biolozi, hemičari, lingvisti, sociolozi, psiholozi, data inženjeri...)

Base R versus paketi (dodaci)

#### Uvod u R programski jezik

Popularan stiče jer je: open-source/jednostavan za upotrebu/ima ogroman community/fleksibilan/ima veliki izbor paketa

Vodi ga CRAN Community (comprehensive R Archive Network)

Ogroman doprinos naučne zajednice razvijanju R-a (razvoj paketa/prijava grešaka, rešavanja problema sa kojima se (početnici) suočavaju...)





CRAN Mirrors

What's new?
Task Views

Search

#### The Comprehensive R Archive Network

#### Download and Install R

Precompiled binary distributions of the base system and contributed packages, **Windows and Mac** users most likely want one of these versions of R:

- Download R for Linux
- Download R for (Mac) OS X
- Download R for Windows

#### R u društvenim naukama

Program koji se koristi u akademskim krugovima za analizu podataka

Sadrži pakete namenjene:

- psiholozima (psych, psychometric...)
- sociolozima (essurvey, AnthroTools, WeightedCluster, igraph...)
- -lingivistima (languageR, corpus, twitteR...)
- i mnogim drugima
- omogućava reprodukovanje istraživanja (reproducible research)



### Uvod u R programski jezik

#### R vs R Studio



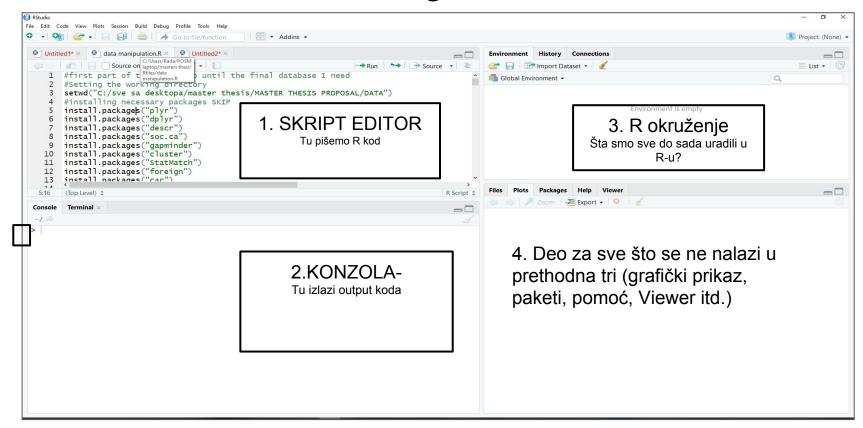




#### Šta sve R može?



#### Prvi koraci u R-u: Kako izgleda R Studio?



### Prvi koraci u R-u: Osnovni pojmovi

U R-u kodiramo tj. pišemo funkcije

Funkcije su deo base R-a ili se nalaze u nekom paketu

Možemo ih i samostalno napisati (user-defined functions)

Primer: mean()

U zagradi funkcije uvek stoje argumenti funkcije.

Primer: mean (ESS\$polintr)

## Prvi koraci u R-u: Osnovni pojmovi

Funkcije možemo da smestimo u **objekat** 

```
sv_polintr<-mean(ESS$polintr)
```

<- assign

```
3 mean(ESS$polintr)
4
5 svpolinr<-mean(ESS$polintr)
6 |</pre>
```

Kod/funkciju **izvršavamo** (to call a code/function) sa ctrl+Enter

# služi za pisanje komentara

# Da li ste svi instalirali R i RStudio?

https://cran.r-project.org/

https://www.rstudio.com/products/rstudio/download/

#### Strukture podataka



#### Strukture i tipovi podataka: VEKTORI.

Nizovi elemenata koji omogućavaju unos podataka

Jedan vektor je jedan red ili kolona

Elementi se povezuju funkcijom c()

#### c() concatenate

```
moj_prvi_vektor<-c("Allow many to come and live here","Allow some", "Allow a few", "Allow none")
moj_drugi_vektor<-c(400,140,130,50)</pre>
```

Vektori mogu biti: atomski i u formi liste

#### Strukture i tipovi podataka: MATRICE.

Matrice u matematičkom smislu

Podržava samo numeričke vrednosti

Sve operacije sa matricama (matrična algebra) moguća u base R-u

Funkcija matrix()

```
A=matrix(
c(2, 4, 3, 1, 5, 7),
nrow=3,
ncol=2)
```

Strukture: FAKTORI.

NOMINALNE I ORDINALNE VARIJABLE (strings)

Broj postaje string kada dobije "3"

Razlikuje se od character u kontektu upotrebe ali značenje je isto

Moguće je transformisati jednu strukturu podatka u drugu

#### Strukture podataka: transformacija

```
is.atomic()
as.factor()
```

```
moj_prvi_vektor<-c("Allow many to come and live here","Allow some", "Allow a few", "Allow none")
is.atomic(moj_prvi_vektor)
moj_prvi_vektor<-as.factor(moj_prvi_vektor)
is.factor(moj_prvi_vektor)
</pre>
```

# Strukture podataka: data.frame

_	name	essround	edition	proddate	idno	cntry	nwspol	netusoft	netustm	ppltrst	pplfair	pplhlp	polintr
1	ESS8e02_1	8	2.1	01.12.2018	1	AT	120	4	180	8	8	3	1
2	ESS8e02_1	8	2.1	01.12.2018	2	AT	120	5	120	6	6	5	1
3	ESS8e02_1	8	2.1	01.12.2018	4	AT	30	2	6666	5	6	4	3
4	ESS8e02_1	8	2.1	01.12.2018	6	AT	30	5	120	6	5	6	2
5	ESS8e02_1	8	2.1	01.12.2018	10	AT	30	5	180	5	5	7	3
6	ESS8e02_1	8	2.1	01.12.2018	11	AT	60	5	120	3	5	4	2
7	ESS8e02_1	8	2.1	01.12.2018	12	AT	15	2	6666	7	7	6	3
8	ESS8e02_1	8	2.1	01.12.2018	13	AT	45	4	30	7	7	7	3
9	ESS8e02_1	8	2.1	01.12.2018	14	AT	10	5	120	9	10	10	4
10	ESS8e02_1	8	2.1	01.12.2018	15	AT	60	4	120	5	3	4	2
11	ESS8e02_1	8	2.1	01.12.2018	16	AT	30	1	6666	2	0	0	3

Showing 1 to 12 of 44,387 entries

internet use, now much time on typical day, in minutes	(0000, Not applica	{0000, Not applicable}			
Most people can be trusted or you can't be too careful	{0, You can't be to	{0, You can't be too careful}			
Most people try to take advantage of you, or try to be fair	{0, Most people tr	{0, Most people try to take advantage of me}			
Most of the time people helpful or mostly looking out for ther	{0. People mostly	{0. People mostly look out for themselves}			
How interested in politics	🔚 Value Labels	7, 8, 9			
Political system allows people to have a say in what govern	Maland Labora	7, 8, 9			
Able to take active role in political group	Value Labels			7, 8, 9	
Political system allows people to have influence on politics	Value: AT	Spelling		7, 8, 9	
Confident in own ability to participate in politics	<u>L</u> abel: Austria	bel: Austria  AT = "Austria"		7, 8, 9	
Trust in country's parliament	17			77, 88, 99	
Trust in the legal system	Add	BE = "Belgium"		77, 88, 99	
Trust in the police	Change	CH = "Switzerland"		77, 88, 99	
Trust in politicians		CZ = "Czechia"		77, 88, 99	
Trust in political parties	Remove	DE = "Germany" EE = "Estonia"		77, 88, 99	
Trust in the European Parliament		Section 1		77, 88, 99	
Trust in the United Nations		77, 88, 99			
Voted last national election			7, 8, 9		
Party voted for in last national election, Austria	{1, SPÖ}	k-	66 - 99		
Party voted for in last national election, Belgium {1, Groen!}					

